కన్నడ

ఎదురుగుండా మేడలో ఉన్న మనోహరం తల్లి, కూతురి పాత బాకీదారుణ్ణి ఎవడినో, గుమ్మంలో నిలవేసి నానా దులుపులూ దులుపుతూంది...రమ్య-రాక్షసిగొంతుతో.

పక్క భవంతిలోనుంచి, జోలపాట వినబడుతూంది.

డాక్టరు బల్లదగ్గిర కూర్చుని, సరిపాత - కేటలాగులు తిరగవేస్తున్నాడు. నేను కుర్చీలో పడుకుని, హెల్తు మేగజీనుల దొంతరలోనుంచి ఒక్కొక్కటీలాగి, బొమ్మ బొమ్మా పరకాయిస్తున్నాను.

...మాట్లాడేందుకు ఏమీ లేక, చేతినిండా పనిలేక ఏదో గొడవ పెట్టుకుని, భోజనం వేళదాకా ఎవరిత్రోవను వారు, ప్రొద్దుబుచ్చుతున్నాము.

- ఆ అబ్బాయి వచ్చి...నమస్కారం చేశాడు. డాక్టరు ఎదురగుండా కుర్చీ చూపించాడు.

"ఏమయ్యా!...ఏమిటి?" అని అడిగాడు డాక్టర్.

"ఏమీ లేదండీ..." అన్నాడు ఆ పిల్లవాడు! పిల్లవాడంటే, మరీపసిపాపకాదు: మాకన్న ఏపాటో చిన్నవాడు... పైపెదవిపై - లేలేత నూనూగు...

హుంకారం, గొంతులో గొరగొర లాడించి, డాక్టరు తనపని తాను చూసుకుంటున్నాడు.

"మీతో-మాట్లాడాలండీ" అన్నాడు అతడు, కొంతసేపటికి తటపటాయింపులో నుంచి తెమిలి-

"ఊఁ మాట్లాడు!" అని డాక్టరు కసురుకున్నాడు, స్వగతంగా.

"ఒంటరిగా..."

"అయితే...ఎవరూ లేనప్పుడు రా..."

"ఎప్పుడండీ..."

"ఎవరు లేనప్పుడు..."

-నేను, పాకం ముదురుతున్నదని, అక్కడనుంచి లేవబోయినాను..."కూర్చో" అని నన్ను కూలేసి..."మంత్రసాని ముందర...ఆ సామెత తెలుసును కాదూ... ఇందాకా వచ్చి యిప్పుడు బిడియపడతావేం...ఫరవాలేదులే...మావాడూ వైద్యుడే...ఘన వైద్యుడు!...ఒకరిద్దరిని కాదు...రోజూ పదిమందినైనా చంపుతూంటాడు...పలుకులతో."

డాక్టరు మాటలకు ఆ కుర్రవాడు...నవ్వాడు; హ్యూమరు వాడి మొగంలాగా ఉన్నా...పరాయివాడున్నప్పుడు, బాగుండదని...నేనూ నవ్వక తప్పిందికాదు.

"మరి...ఒంట్లో బాగుండటం లేదండీ!"

"అలాగేం పాపం..."

"చాలా రోజులనుంచీ..."

"అయితే యిన్నాళ్ళూ ఏంచేశావు?"

"సిగ్గుపడి...దాచుకుంటున్నానండీ..."

"ఊc. పాడి అక్షరాలేం..."

"అంటే..."

"అంతే, చేసేటప్పుడు ఏం తెలుస్తుంది"

"నేనూ–ఏమీ జేయలేదండీ..."

"ఏం చేయలా...చెడుసందుల్లోనుంచి నడవడం...పాడుచోట కాలు ముడవటం... అదన్నాలేదూ...ఊరికే నిన్ను వెదుక్కుంటూ గాలిలో ఎగిరివచ్చినవా?"

"ఏమోనండీ..."

"అడిగినదానికి...అదా జవాబు? అవును, కాదు, అని ఖచ్చితంగా చెప్పాలి...మళ్ళా, చదువుకున్నవాడవు!"

"అడగండి..."

"ఏమిటి అడిగేది? నీ..."

–శ్రుతిమించింది: అవతలివాడిని హడలగొట్టడం, తాను సర్వజ్ఞుణ్ణనుకోవడమూ... సర్వసాధారణంగా స్టైతస్కోపు పట్టనేర్చిన ప్రతి భడవాలోనూ అంతో ఇంతో ఉన్నదన్నమాట, జగమెగిరినది. మావాడిలో ఆ హంశ మరీ ప్రకోపించి ఉంది...

కనుక నేను కలుగ జేసుకుని...

ఆ అబ్బాయిని బుజ్జగించుతూ–

"అవునయ్యా! డాక్టర్లంటే ఏమన్నా ఆకాశంలోనుంచి ఊడిపడ్డారా? వాళ్ళూ మనలాటి మనుష్యులే! మలయాళ మంత్రాలేమీ చెప్పరు వాళ్ళకు బళ్ళో, అవతలవాడి మనసులో ఏమున్నదో చెప్పకుండానే గ్రహించేటందుకు. అదిగాకుండా మెదడంటే ఏమిటో, దాని మంచిచెడ్డలూ సున్నితమూ...ఎంతో కృషిచేసి తెలుసుకున్న వాళ్ళు కనుక, దానిని ఎంతో భద్రంగా కాపాడుకుంటారు, కాని, నీలాగా, నాలాగా, అవసరం ఉన్నా, లేకపోయినా...అతి విరివిగా తరచు వాడేయరు:– వైద్యుడికి, రోగనిదానం తెలుసుకునే ప్రయత్నంలో, రోగి సర్వవిధములా తోడుపడి... ఆ మాట అతనికి దక్కనివ్వాలి: తెలిసిందా? – మనం అంటే ప్రకరణాన్ని బట్టి...నీవే...యిక కానీ...!"

మా డాక్టరుకు నన్ను మింగేద్దామన్నంత కోపం వస్తూంది...కవళిక కనిపెడుతూనే ఉన్నాను. కాని, మనం గుడిమ్రింగే రకం: ఏం చేస్తాడు పాపం?

ఆ పిల్లవాడు దాచకుండా అంతాచెప్పాడు. చెప్పినదంతా మావాడు సావధానంగా, అర్ధనిమీలిత నేత్రాలతో విన్నాడు.

"ఊc...కలలు వస్తూంటాయా?"

"ఆc..."

"ప్రతిరాత్రీ..."

"అవునండీ..."

"మారుతూంటాయా...."

"సాధారణంగా...లేదండీ"

"నీడచూసి బెదిరే రోగిని – నాడిచూసినట్టు నటిస్తూ పాడలేయడం – మా వెజ్జుకు చద్దన్నంతో పెట్టిన విద్దె – యిప్పటికే చాలా ముదిరింది, కాని, ఫరవాలేదు. అయితే చాలారోజులు మందు పుచ్చుకోవలసి ఉంటుంది...." అని శ్రీవారు సలహా చెప్పుతున్నారు. ఆ పిల్లవాడు అమిత ఆదుర్దాతో, అన్నింటికీ తల ఊగించుతూన్నాడు.

"అత్తవారింటికి పంపితే"...అని నే నన్నాను. మా డాక్టరు, ఎకసెక్కెంగా నవ్వాడు. ఆ అబ్బాయి, చాలా సిగ్గుపడ్డాడు–

"నీ పేరేమిటి...బాబూ..."

"చంద్రశేఖరం"

"బాగుంది...మరి, నక్షత్రం?"

"రోహిణి..."

"అంటే, ప్రస్తుతం, నీ అభిమాన నక్షత్రం...జన్మనక్షత్రంతో...మన వైద్యానికి పనిలేదు...చెప్పు... సంకోచించవలసిన అవసరంలేదు. పైగా...చాలా...అవసరం..."

– మరీ సిగ్గు పడుతున్నాడు; నా మాటలకు, డాక్టరు "వీడికేమన్నా మతిపోయిందా ఏమిటి" అని నావంక చోద్యంగా చూస్తూన్నాడు...

"నీవు చెప్పనక్కరలేదులే. నేను కనుక్కోలేకపోయినప్పుడుగదా..." అని నవ్వుతూ, దగ్గిరకు వెళ్ళి, అతని జేబులోనుంచి, పర్సుతీసి...తీసి...అందులోనుంచి ఆ బొమ్మ బయటకు లాగాను..."మంచి పోజు సంపాదించావు" అని ప్రశంసించి...తిరిగి ఎక్కడివక్కడ పెట్టేసి...అతి శాంతంగా..."డాక్టరుగారు చెప్పినట్లుగా నడుచుకుంటే మూడు నిమిషాల్లో...నీ ఒళ్ళు మళ్ళా నీవు చెప్పినమాట వింటుంది. అయన హస్తంలో – ఒక వాటాలో అశ్వినులు అద్దెకు ఉంటున్నారు. నీ అదృష్టం కొద్దీ దొరికాడనుకో, యింతకూ నీకు బాగుపడేయోగం ఉండబట్టే ఇక్కడకు వచ్చావు. రేపు మంచిది. దుర్ముహూర్తం వెళ్ళగానే, రా. మందు ప్రారంభంచేస్తారు..."

– యింకా యింకా మాటలతో యిలాగే చక్కిలిగింత బెడుతూ గుమ్మందాకా, అతణ్ణి సాగనంపివచ్చి, యథాస్థానంలో కూర్చున్నాను.

"నీ సావాసం కొట్టేస్తానురా మంచిరోజుచూసి..." అని, బుంగమూతి పెట్టాడు, డాక్టరు.

"మంచిది...ముహూర్తం పెట్టించుకురానా?"

"పోరా...క్వాక్! నీలాటి స్నేహితుడు ప్రక్కనుంటే ధన్వంతరితాత అయినా...మరునాటికి...చదువుకున్నదంతా, మరిచిపోతాడు."

"బాగుపడతాడు. ఓరేయీ భిషక్! నీ రంగు నీళ్ళతో కనుక వాడి ఒళ్లు నయమైతే...యిదిగో యీ కుడిచెవి ఉందిచూడు...సమూలంగా...నీ చేతులమీదుగా మూడు వాయిదాలమీద తెగ్గోయించుకుంటారు..."

– భోజనంచేసి, నా దోవను నేను వచ్చేశాను, సంవత్సరాది పండుగపూటా, ఏదో లోపలికిపోయి యిల్లాలితో మాటా మంచీ ఆడుకునేందుకు లేకుండా, యీ బ్రహ్మచారి పొత్తు ఎందుకని...డాక్టరును విడిచి...

పదిహేను రోజులదాకా...పరాయి పనులమీద, ఊళ్ళోలేను.

– వచ్చిననాడు సాయంకాలము...పోరుగుపేటవెళ్ళి తిరిగి వస్తూండగా...ఆ పిల్లవాడు, లోపలనుంచి, త్రోవను నేను పోతూండటంచూసి...గబగబావచ్చి నన్ను పలుకరించి...వాళ్ళ మేడమీదకు తీసుకువెళ్ళాడు.

ఇల్లు చాలా బాగుంది. అతనిగది, కలకలలాడుతూంది.

టీ వగయిరాలు, యితర పరికరాలూ, పుష్కలంగా సన్నిధికి తెప్పించాడు. మొగమాటపడకుండా, మాంచి పట్టుపట్టడంచూసి, అతడు, చాలా చనువుగా నాదగ్గిర కూర్చున్నాడు. నేను కుర్చీలో వడుమువాల్చి...పొగలో మునిగి, గోడలమీది బొమ్మలవంక...ఒక్కొక్క చిత్రాన్నీ ఎంతో నిదానించి...చూస్తున్నాను.

అన్ని మొగాలూ ఒకటే; అవతారాలుమారినా అంతా ఆ అమ్మాయే!

నావంక చూస్తూన్నాడని గమనించకపోలేదు. చూడనిచ్చాను తీరుబడిగా, చూడటం అంతా అయిపోయిన తరువాత ఆ చూపే తెప్పవాల్చకుండా అతనిమీదకు మరల్చాను. చూడలేకపోయినాడు.

– బాగున్నాయ్. అన్నీ బాగున్నాయ్! భలే బాగున్నాయ్.

– గోడమీద బొమ్మలవంక చూస్తున్నాను. బొమ్మలను చూసిన చూపుతోనే అతన్ని చూస్తున్నాను. అన్నమాటే... అంటున్నాను.

"ఏమయ్యా! ఏలా ఉన్నావు?" అన్నాను.

"బాగానేలెండి..."

– ఆ మాటలోఉన్న విసువు, ముందు కనుక్కోలేక ఉలికిపడి, చెవి తడుముకున్నాను. కాని, అతని కవళిక చూసి తెప్పరిల్లి–

"హుఁ...అనగా ఇప్పుడు యిబ్బందులేమీ లేకుండా రాత్రిళ్లు సుఖంగా నిద్రపోతున్నావన్న మాటేనా...?"

"చూస్తే తెలియడంలేదూ, మీకు..." అన్నది అతని చూపు.

అవును, వెనుకటిలాగానే ఉన్నాడు. అంతకన్నా కూడా బుగ్గలు మరీ యీచుకుపోయి...కళ్లు కళాకాంతులూ లేక. ..

"తెలుసునులే" అన్నట్టు తల ఊగించాను.

"మందు మానేశాను" అన్నాడు, కొంతసేపటికి మాట తెములుచ్చుకుంటూ.

"మాంచిపని చేశావు."

– నావంక, ఆశ్చర్యంగా చూశాడు. మా స్నేహితుడికి, అవచ్చే నాలుగుడబ్బులూ పోయినవని, నాకేమన్నా అతని మీద కోపం వస్తుందనుకున్నాడో, ఏమో, నేను ఆశంక అతని చూపులలో గ్రహించి ఆ మాటనే రెట్టించాను.

"మంచిది యిక వెళ్ళిరానా" అంటూ గడియారం వంక చూసి లేచాను – వీధిలోకి వచ్చాను. నన్ను నాలుగడుగులు సాగనంపే మర్యాదతో, నా వెంటనే నడుస్తున్నాడు.

త్రోవలో ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చినట్టుగా ఆగి అతనితో "రేపు విజయనగరం వెళుతున్నాను...నీవు కూడా వస్తావా ఏం? సరదాగా, పోయివద్దాం యిప్పుడు సెలవులేకదా నీకు..." అని అడిగితే, అతడు...ఏలాగో తప్పించుకుందామని చూశాడు. కాని, చివరకు ఒప్పించాను. మన నాలుకమీద...పంచగ్రహకూటం...పీఠం వేసుకు

కూర్చుండగా... మాట వినకపోవడానికి...మహామహులకే అలవి కాలేదే – ఆ కసుగాయకు, తరమా?

"మంచి" దంటే, "మంచి" దనుకుని...అతన్ని యింటికి మళ్ళించి...నేను మా డాక్టరు దగ్గిరకు వెళ్ళాను...

"ఎప్పుడు...రాక" అన్నాడు...సోదరుడు...మోటారు సైకిల్ స్టార్టరును, కాలుతో సాముచేయిస్తూ... ఎక్కడికో బయలుదేరబోతూ...

"రాకరాక...నిక్షేపంగా ఒంటి బ్రాహ్మడు ఎదురుగా వస్తే...దిగరా గుర్రం..." అని పలుకరించి, కలిసి లోపలకి వెళ్ళాను...

"ఎప్పుడొచ్చావురా?..."

"ఎప్పుడు వెళ్ళానో...చెప్పానా?"

"నీ ముఖంలే..."

"నా ముఖమే నయం...నీ చేతిమాత్ర పడలేదో...యింతవరకూ ఏదో యిలా బ్రతికిపోతున్నాను...లేకపోతే నీ ముఖమే నా ముఖం...యింతకన్నా ఉంది...యిప్పుడు మునుపటికన్నా లక్షణంగా...ఆ చోక్రాముఖం..."

"వాడా...నీకెక్కడ తగిలాడు...అప్పుడే..."

"తగలడం...పరస్పరం!...మొత్తానికి...నేను అనుకున్నంతా అయింది!...పాపం, వాడేమీ నీమీద చాడీలు చెప్పలేదు కాని...ఎందుకూ, అద్దం ఉంది, ముఖం ఉంది వేరే అడగాలా?...అంతటితోనైనా...దయదలచి వదలావని విని...చాలా సంతోషించి...నీ ఔదార్యాన్ని నీ యెదుటనే వేనోళ్ళ పొగడదామని...హుటాహుటి నడలన్ ఇక్కడకు దయచేశాను..."

"ఒరే...నా శాయశక్తులా...ప్రయత్నంచేసి చూశాను సామ కామోపాయాలతో..."

"భేష్!...ఎవరా కామి?"

"ఎవరు?...ఎదురుగా ఉన్నవారే... పెళ్ళికూతుళ్ళు"

"వారిలో ఏ కూతురు..."

"శకుంతల..."

"...ధిల్ ...వాడి కర్మంకాలి...చివరకా దీపం సెమ్మెమీదకా...నీవుతోసింది..."

"మిత్రమా! తియ్యని వ్యాధులూ, కమ్మని మందులూ ఉంటాయా? ఎవతైతే నేం...ఔషధం...కళ్ళు మూసుకొని... మ్రింగవలసిందే..."

"ఐన–... వాడింకా వాడవలసిందే యీ పాటికి అనంతరంబో దేవా?..."

"ఆ దేవుడు...అప్పటినుంచీ...అసలు ముఖం తప్పించాడు...ఇదిగో...ఇక రెండు రోజులు చూసి...బిల్లు పంపించుతాను. కందకు లేని దురద, చామ కెందుకు, మధ్య?–"

"–చామకు, దురదంటూ రేగాలిగాని...అప్పుడు కంద, మందులోకైనా పనికి రాదు...బిల్లు ఎక్కడికీ పోదుగాని, యింకో పదిరోజులు పోనీ...అంతలో పాపం పెరిగినట్టు యింకా పెరుగుతుంది..."

"ఎవరిపాపం?"

" – పాపం పోనీ అని...దయదలచి, మీకు బిల్లులు చెల్లించేవాళ్ళది..."

"చెల్లించడం పాపమో పుణ్యమో, – అదైనా నీలాటి సైంధవులు అడ్డుపడకుండా ఉంటేనే..."

"అడ్డుపడటం చేతనైతేనే...తలంచుకుంటే ఎవరైనా ఒడ్డు ఎక్కించ గలిగేది..."

టెన్నిసుకు వెళ్ళిపోయినాడు.

మూడోనాడు సాయంకాలము...నేనూ చంద్రశేఖరం...విజయనగరంలో ఉన్నాము...

"ఎక్కడికి వెళదాం?" అన్నాను. స్టేషనునుంచి ఊళ్ళోకి వెళుతూ.

"మీ యిష్టం" అన్నాడు.

"నా యిష్టం...నీకు యిష్టమైతే..."

– యింతలో నాకు ముఖ్యుడైన స్నేహితుడొకడు తగిరి...మరునాడు మధ్యాహ్నం దాక...అతని యింటిలో మమ్మల్ని యిద్దరినీ ఖైదుచేసి...కాలక్షేపాలతో ఎక్కడికీ తెమిలి కదలనిచ్చాడు కాదు:

...బట్టలు వేసుకు, నేను బయలుదేరుతున్నాను. "నేను కూడా రానా?" అని...మొగమాటపడుతూ అడిగాడు శేఖరం: రమ్మని తల ఊగించి...బండిలోకి ఎక్కబోతూండగా..."ఎక్కడికి?" అని మళ్ళా అడిగాడు...

"ఒకటి – బయలుదేరబోతూన్నప్పుడు బొట్బూకాటుకా పెట్టి పిలిస్తేనేకాని కదలకపోవడం, రెండు – వెళ్ళబోతూ 'ఎక్కడి'కనడం...రెండూ మంచి శకునాలే...శుభ సూచనలు ముందే కనబడుతున్నవి–" అంటూ విసువుతో మంటగా కసిరాను.

"తెలియక అన్నానండీ"...అతనికి, కళ్లనీళ్ళ పర్యంతమయినది.

"తెలిసో, తెలియకో యిప్పుడు అనుకునిమాత్రం, ఏం లాభం?–ఏమైనా,...నీ మంచికోసమేకానీ..."

నేనన్నది, అతనికి ఎలా అర్థం అయిందా? నావంకచూసి, మాటాడకుండా, బండిలో యింకాపైకిపోయి కూర్చున్నాడు.

ఆ అమాయకత్వం చూస్తే, బహు జాలివేసింది. బుజ్జగింపుగా..."మనం ఎక్కడికి వెళుతున్నామో తెలుసునా?" అని మాటలు ప్రారంభం చేశాను.

అతడు తల ఎత్తి చూసి...ఊరుకున్నాడు.

"మనం వెళ్లేది...అక్కడికే..."

"– ఎక్కడి"కని...తల ఊగించాడు.

నేను కొంచెం నవ్వుగా..."ఆ అమ్మాయిని, యిదివరకు ఎన్నడన్నా చూశావా?... తెరమీదా...కలల్లోనూ కాదు, నేననేది...మనిషి...నిండునిలువు"

వింటూ చిరునవ్వునవ్వాడు...చివర అన్నవాటికి...చిన్నపుచ్చుకున్నాడు. నేను...చేత అంకుశం అప్పుడప్పుడే, వదలదలచుకోలేదు.

"అసలు...ఆ పిల్లది యీ ఊరేనన్న సంగతైనా తెలుసునా?–తెలియదూ?...ఎవరినన్నా అడగలేకపోయినావా?...యే సినిమా పత్రికవారికి వ్రాసినా, మరునాటికి జవాబు వచ్చేదే...పోనీ కేరాఫ్ అలదాని కంపెనీకే ఉత్తరం వ్రాయకపోయినావూ?...మూడోనాటికి ముత్యాలలాటి అక్షరాలతో సంతకమై ముద్దొచ్చే బొమ్మవచ్చేదే? దానికి మంచి ఫ్రేము వేయించినా అందమూ, చందమూ కాని, అచ్చు అయి కాగితాలలోనుంచి కత్తిరించి...గోడకు అతికించితే–ఏం ఫలం?...ఊఁ...మంచిచోటనే కన్ను వేశావులే...చిదిపి

దీపం పెట్టవచ్చును. పైపూతవల్ల వచ్చిన కళ కాదది...అసలు పిల్లది, మెరిసిపోతూ ఉంటుంది...చూస్తావుగా...?"

అతనిని...కనిపెడుతూనే ఉన్నాను. నా మాటలతో గిలిగింతలై...పిల్లవాడు లోలోపల కిలకిలలాడిపోవడం. కళ్లమెరుపులో, ఉబలాటం దాచుకోగలిగినంత రాయడా ఏం?–ల

విజయనగరంలో – ఎండ మండిపోతూన్నది. గుమ్మంలోనే బండిదిగి...అతనిచేయి విడవకుండా పట్టుకుని లోపలికి ప్రవేశించి...ఎదురుగా ఎవరూ కనబడకపోతే, మనరాక తెలిసేందుకు, గొంతు సవరించుకున్నాను.

పక్కవసారా వేపునుంచి...తలుపు తీసుకుని...వాళ్ళ అమ్మ – తలుపులు వేసుకు పడుకున్నది కాబోలు చీకటిలోంచి వెలుతురులోకి రావడంలో, చూపు అనడానికి కళ్ళు చికిలించుకుంటూ... చూసి పోల్చుకుని... దగ్గిరకు వస్తూ..."త్రోవతప్పి వచ్చారులాగుంది..." అంటూ అంత ముఖంచేసుకుని...మాకున్న స్నేహాన సరసమాడి... చేతులో ఉన్న విసనకర్ర...అందించింది, కూర్చున్నాము...

"దాహం కావాలా?"

"ఎంత త్రాగినా...దాహం తీరుతుంది గనకనా"

"పోదురూ...మీకు...వెయ్యేళ్ళకూ, చిన్నతనమే..." అని మరీ చొరవగా మాట రానిచ్చి...నాలుక కొనపంటితో నొక్కుతూ...సంకోచంతో..."వీ రెవరు?" అని శేఖరాన్ని సూచించింది...

"ఎవరైతేనేం...నాతో వచ్చినప్పుడు...నా అంతవారన్నమాటే కాదూ..."

"నూరు అరైనా...మీ అంతవారు మీరే...అందరికన్నా...అయిదాకు లెక్కువ చదివితిరి!..."

"మన చదువు ఇతరులకు ఒంటపట్టింది, కాని..." – యీ ముసలి సరసాలకి అంతు అంటూ ఎప్పటికి ఉండేదో కాని యింతలో...అవతలనుంచి..."ఎవరే అమ్మా!–" అనుకుంటూ, ఆ అమ్మాయి...గుమ్మంలోకి లోపలనుంచివచ్చి అక్కడే ఆగి...నన్ను చూసి...ఏనుగనెక్కినంత సంతోషంగా...చంద్రబింబంగా ముఖం చేసుకుంది...

శేఖరం కళ్ళకు...ఆ అమ్మాయి కనబడటం...!

ముఖమంతా నీళ్ళు కారుతూన్నవి...తొడుక్కున్న బాడీ తడిసి ఒంటికంటుకున్నది... ఒళ్ళూ ముఖమూ సూదిమొనమోపే సందులేకుండా...పేలి, కందగడ్డలాగా...బాడీ, విప్పకుండానే...వీలయినంతవరకూ వీపుమీద, మెడదాకా ఎగసన దోసుకుని...దువ్వెనతో, చేయి వెనుకకు మెలివేసి గోక్కుంటూ...దురదలో హెచ్చుతగ్గుల తికమకలు ముఖ కవళికలో...పెదవి విరుపుల్లో ప్రకటించుతూ...తలంటి పోసుకున్న జుట్టు...పైనంతా రేగి... అలకలు కళ్ళదాకా అంటుకుని...చెవులూ ముక్కు...బోసిగా...

– అదీ...చూడటం శేఖరం...సుభద్రా కుమారిని...

"రా...సుబ్బులూ! యిక్కడ పరాయివాళ్లెవరూ లేరులే! యీ అబ్బాయి, నిన్ను చూడాలని ఊరునుంచి గంపెడాశతో, వచ్చాడు. ఆశ పెట్టింది నేనేననుకో. 'ప్రొద్దుట్యాసర్లను ముప్పతిప్పలా పెట్టి మూడు చెరువుల నీళ్ళు త్రాగించుతూ, ఎక్కడో కొమ్మెక్కి కూర్చున్న ప్రసిద్ధ తారను మనం సందర్శించ వీలవుతుందా?' అని యీతడు

నిరాశ చేసుకున్నాడు. కాని...నేను, 'మరేం మునిగిపోలేదయ్యా! యిప్పుడంటే యిలా ఆకాశానికి అంటిందికాని సుబ్బులు నా కళ్ళముందర పిల్ల కాదూ, పరికిణీ కట్టుకోకుండా నా ముందర తిరిగేదే. దానిల్లు బంగారంగానూ, యిప్పుడింత యిదైనా మనం వెళితే ఆమాత్రం దరిశనమైనా యివ్వదా! చూదాముగా?' అని హామీ యిచ్చినంతపనిచేసి తీసుకువచ్చాను. రా, వచ్చి యిలాకూర్చో. యింటికివచ్చిన పెద్ద మనుషులకు మరియాద చేయడం...ఏంకావాలో, పళ్ళో, పాలో ఏమీ కనుక్కోకుండా యింకా చిన్నతనమేనా? పెద్దగా పేరుమ్రోగి..."

సుబ్బులు...దీపాలముందు నడకతోవచ్చి శేఖరం బారున కూర్చున్నది. అతడు కూర్చున్నచోట, ఆమె ఎక్కడ తగులుతుందో అని ఒళ్ళు కుదించుకున్నాడు, నేను నవ్వు ఆపుకున్నాను.

"ఎంత పేరుమ్రోగినా అదంతా మీ చలువే. దానికి యింకా నేర్చుకోవాలీ, యింకా బాగా పైకి రావాలీ, అని ఎప్పుడు అదే ఒకటే ధోరణికాని, అందరిలాగా నిక్కులూ, నీలుగులూ నేర్చిన పిల్ల కాదండీ! అయినా, మీరు ఎరుగని దున్నది కనుకనా?" అని తల్లి అందుకున్నది: "అవునులే – అబ్బే! దానికవేమీ లేవు నేనెరుగను గనుకనా" యీ, లాటి అతుకు మాటలు; నడుమనడుమ విసురుతూ మాటకు అడ్డంవచ్చింది...

"మళ్ళా ఎక్కడా భూక్ కాలేదా?" అని ఆ అమ్మాయిని పలుకరించాను. సుబ్బులు తల్లివంక చూసింది.

"ఏమి భూకింగులో–"

"–వీళ్ళకు సమాధానాలు చెప్పలేక నా పని అవుతున్నదండీ...వేపూటకాపూట ఎవరో ఒకరు రావడం...ఎంతైనా యిస్తాం పిల్లదాన్ని పంపించాలి అని ప్రాణాలుతీయడం...తెరమీద ఎక్కి ఏదో తైతక్కలాడి రావడమా కావలసింది మనకు?...దానికి ఎవరుబడితేవాళ్ళు తయారు... మనకు డబ్బే ప్రధానం కాదుకదా! – ఏదో...మంచిచోటుచూసి... అన్నీ కలిసివచ్చేటట్టుగా ఉంటేనేగాని...అమ్మాయి యీమారు కదలనంటూంది...దాని అవసరంఉంటే – దాని కాళ్ళదగ్గిరకే వస్తారు...వచ్చారో...దేశాన్ని దోచుకున్నారే! అమ్మాయిపేరు చెపితేనే...కనకవర్షం కురుస్తుంది...ఎవరెరుగరు గనుక?"ఎట్ సెటరా–

– రాచకార్యం అయిపోయింది...కాఫీ...గీఫీ... ఎండకూడా, చల్లబడుతూంది:

"వెళ్లి–వస్తాను..."

"అప్పుడేనా..." అన్నది, తల్లి. "ఈ పూటేనా" అన్నది, కూతురు...

"–ఎన్నాళ్ళున్నా మీ యింట్లో, ఎప్పటికప్పుడు పరగడుపే..." అని తల్లివేపు చూసి నవ్వి...సుబ్బులుతో – "అవును. నేను...యీవాళ బండికి వెళ్ళుతాను, మరి, ఈ పిల్లవాడు...నాలుగురోజులపాటు ఇక్కడ ఉంటాడు. ...మీకు తీరుబడిగా ఉన్నప్పుడు, చూసిపోవడానికి...వస్తాడు..."

...అని, "రావడం నీకు యిష్టమేనా?" అని చూపులతో ప్రశ్న వేశాను...

– తల్లి నవ్వింది: సుబ్బులు కిలకిలలాడుతూ, అల్లరి పిల్లవాడిని బెదిరించటం లాగా...నావేపుకు చేయి విసిరింది; నేను దూరం కావడంచేత తడపలేదు కాని, శేఖరం ముఖం నిండా...చేతిచెమ్మట...ఒత్తుగా జల్లుకుంది.

– "ఉండే నాలుగురోజులూ...యిక్కడే ఉండమనండి...ఏమీ లోపం చేయము కదా...మాకు కలిగినదాంట్లో..." అని అన్నది...తల్లి...

నేను శేఖరంవంక చూశాను; అందు కతడేమంటాడో అని; – "నేనూ బయలుదేరుతానండీ...మీతోనే...యింటిదగ్గిర మా అమ్మ బెంగపెట్టుకుంటుంది..." అని, నాకన్న ముందుగా లేచి నిలుచుని వీధివేపు దోవతీశాడు...

"యీ...ఊరు బాగుండలేదు కాబోలు, ఆ అబ్బాయికి..." అని యీసడింపుతో అన్నది తల్లి. సుబ్బులు నవ్వుతూ...క్రింద చతికిలపడి కూర్చుని...కుచ్చెళ్ళు మోకాళ్ళపైకి లాగి...దువ్వెన పెద్దపళ్ళతో...చర్మం గీరుకుపోయేటట్టుగా గోక్కుంటూ...యికిలిస్తూ..

తల్లి, గుమ్మందాకా నన్ను సాగనంపటానికి వచ్చింది; శేఖరం అప్పడే త్రోవనుపోయే ఏదోబండి ఆపి అందులో ఎక్కికూర్చుని...ముందునుంచి...నన్ను తొందరపెడుతూ తొంగిచూసి, రమ్మని తలఊగించాడు. గుఱ్ఱం బెదిరినట్టుగా...బండీ పరుగెత్తుతూంది. శేఖరం, పరధ్యానంతో, మాటాడకుండా...ఎక్కడో చూస్తున్నాడు... నాలో, నేను మాటాడుకుంటున్నాను–

– "నయమే...సుబ్బులు ఒళ్ళు నిరుటిలాగా పేలలేదు. పాపం, క్రిందటి వేసంగికి...ఎక్కడబడితే అక్కడ సెగ్గెడ్డలు... కళ్ళూ ముఖమూ వాచిపోయి...ఒంటి చీరెనిండా నెత్తురుడాగులూ...అసలు ఒంటిమీద గుడ్డఅయినా నిలిచిందా... చూసేవాళ్ళకే రోతపుడితే...దానికది యింకా యెంత బాధపడిఉండాలి?–

"యింతకూ దానిననడం దోషం...తల్లి చెరిపేసింది...బొడ్డూడకముందునుంచీ... చుట్టకాల్చడం...నల్లమందు వేయడం నేర్పితే...అవి అందరికీ పడతాయా? అవి అయినా, పోనీ రోజుకు ఏ ఒకటో రెండో అయితే అనుకోవచ్చును. మూరెడూ బారెడూ...మగవాళ్ళకన్నా ఎక్కువగా – రోజల్లా ఒహాటే తగలేయడం...కుంకుడు కాయలంత ఉండలుమింగడం...ఏమన్నా అంటే...'యీదేశంవాళ్ళకు యింతే, మీకు తెలియకపోతే చూస్తూ ఊరుకోండీ...చేతనైతే మీరూ...మొదలెట్టండి...' అని మంచిగా, 'తగదు' అని బుద్ధిచెప్పబోతే...నామీదికి రయ్‌మని లేస్తుంది ఆ తల్లి, ఇంకా కొంతమెరుగు కాదూ...అందరిమీదలాగా...నామీద, ఆ తల్లీ కూతురూ విరుచుకుపడి...బూతులకు ... రేగితే... వాళ్ళముందు ఎవడు నిలువగలడు? – వాళ్ళనోటికి ఎవరు సమాధానం చెప్పకలరు?–"

"సరే... యిప్పుడు పులిమీది పుట్రగా కొత్త ఎద్దడి కూడా వచ్చిపడిందా?... ఏంలక్షణంగానన్నా ఉంది...యిది... దీనికి పుట్టిన తెగులేకాని...సినీమాలో వేషాలు వేసేవాళ్ళందరూ...అలా ఒళ్ళు తెలియకుండా తాగుతారా? – అలా అయితే ఎంత సంపాదించినా ఆగుతుందా?...

"ఏమిటో...వీళ్ళని తలచడంకూడా పాపమే అనిపిస్తుంది, ఒక్కొక్కప్పుడు. అలా అనుకుని మానేస్తున్నామూ? దాలిగుంటలో కుక్కలాగా...అప్పుడలా అనుకోవడమే కాని... తరువాత, బుద్ధి, మళ్ళా దానంతట అది పూరి మేస్తూనే ఉంటుంది...ఏమిటో...యీ బ్రతుకు...యిందులో, యిన్ని...అతుకులూ..."

–అర్థం లేకుండా...అసందర్భంగా...అడ్డదిడ్డంగా కొన్ని అబద్ధాలు...బండిదిగేదాకా... విడవకుండా, అతనికి వినబడుతూండేట్టుగా...నాలో నేను గంద్రగోళం చేసేశాను. రైలుఎక్కి...ఊళ్లోదిగి...ఎవరిత్రోవనువారు యిళ్ళకు వెళ్ళిపోయినాము.

...తెరమీద...ఆతనికి పోలికఉన్న బొమ్మచూసి...డాక్టరుకు శేఖరంమాట జ్ఞాపకంవచ్చింది. "పుచ్చుకున్నన్నాళ్ళు – పుచ్చుకుని, అజాపజా తెలియకుండా పోయినాడు చూడరా, వాడు; యీపాటికి మంచం ఎక్కిఉంటాడులే"...అని అక్కసుతో మాటాడాడు.–"అవునోయ్! దేవర ఔషధమే సేవిస్తూంటే...యిప్పటికి, నీవన్నంతపనీ తప్పకుండా అయేది..." అన్నాను...డాక్టరుకు, త్రాగుతూన్న, సోడా...రోషంమీద కొరమారి...ముక్కుల్లోంచి, నోటినుంచీ త్రాగినదంతా గళబిళగా...ఉమ్మివేశాడు...రోజాడు.

గేటుబయటికి వచ్చాము...శేఖరం, సైకిలుమీద ఎక్కబోతున్నాడు...నన్నుచూచి...ఆగి దగ్గిరకు వచ్చాడు: డాక్టరు... అతని అభివాదము పెడమొగంతో కొంచెం టీకుగా అందుకున్నాడు...

"ఏమోయ్...ఏలా ఉన్నావు!" అన్నాను...

"కులాసాగా ఉన్నానండీ...మీ దర్శనానికి రావాలనే అనుకుంటూన్నాను...టెన్నిస్ మాచెస్‌కు వెళ్ళి నిన్ననే వచ్చాను...అందుచేత..."

"...సరే,...రేపు కలుసుకుందాము, తీరికగా...డాక్టరుగారియింట్లో..." అని అతన్ని పంపించివేశాను.

"ఏరా...మంచం ఎక్కడానికి బదులు...సైకిలెక్కి ఝుమాయించి పోతున్నాడే...ఏమిటీ...మిరకిల్..." అని నిలవేశాను, డాక్టరును. గుక్కతిప్పకోలేకపోయినాడు.

"ఏలా ఉన్నాడు యిప్పుడు?–"

డాక్టరు నీరసంగా..."బాగానే ఉన్నట్టు ఉన్నాడ"ని...ఉసూరుమన్నాడు.

"ఎందుచేత...ఏలా?...నీ మందే పనిచేసిందంటావా, నీకే నమ్మకం లేకపోయినా: నీకన్న గొప్పవాడు చేపట్టి... కుదిర్చాడంటావా?..." డాక్టరుకు...అన్నీ గొంతున పడ్డవి.

"పోరా...ఎవరికర్మం వారిది...ఎంతచేసినా...ఎవరికో యింకొకరి కామాట దక్కుతుంది!" అన్నాడు నిర్వేదంతో... యింటికి వెళ్ళి నడుం వాల్చిన తరువాత–

"మీకు మూట దక్కితే చాలునుగా; ఏంరామరి, రేపు, వాడు ఫీజు తీసుకువచ్చి యిస్తాడుగాని, మరియాదగా పుచ్చుకుని...ఏ సనాతనుల సభకైనా ధర్మంచేయి..."అన్నాను.

"ఏం?" అని తల ఊగించాడు డాక్టరు...

"మెదడును ఏమాత్రం వాడనిజాతి, మీ తరువాత అది ఒక్కటే..."

"డిఫమేషన్..."

"–కాదోయ్! 'డి' కాదు 'రి' ఉన్నమాట ముఖంమీదనే ఒకసారికి పదిసారులు అనేస్తే...ఉలికి...లేకపోతే, ఏమిటిరా యింతవరకూ మీరుచేస్తున్న నిర్వాకం?...గడియారం యెడమచేతిలోలేందీ...నాడి చూడలేరు: చూచినా...ఒంట్లో ఎలావున్నదీ...జబ్బుఏమిటో, రోగి...మీకు పాఠం చెపితేనేకాని అర్థం చేసికోలేరు. యిందులో, యీ సర్వజ్ఞత్వానికి తోడు...నాలుగుసార్లు తొందరగా అటూఇటూ తిరగడం...అవతలవాడిని కసరడం...అసలే వాడు ఎంతో ఆదుర్దాతో, ఏదో ఉద్ధరిస్తారుకదా అనివస్తే...మీ హంగామాకూ భేషజానికీ...నిజంగా, ఖాయిలావచ్చేట్టుగా చేస్తారు తరువాత...కుదిరేభారం భగవంతుని అనుగ్రహంమీద...వాళ్ళు వాళ్ళు చేసికున్న... కర్మమీద..."

"అయితే...యిక మేమెందుకూ?"

"అదేరా నేను యిందాకటినుంచీ వేస్తున్న ప్రశ్న భాయీ, అంటే కోపంకాని... నీమటుకు నీవేంచేస్తున్నావు చెప్పు?. ..యింట్లో ఎవరికైనా జబ్బుచేస్తే ఏడుకొండల వాడికి మ్రొక్కుకోవడం...ముడుపుకట్టడం...తాయెత్తులు కట్టించడం...విభూతి పెట్టించడం...దొడ్డివసారాలో, రంగాచార్యులు కూర్చుని కలవంలో నూరించి మాత్రలుకట్టి యివ్వడం. మీదాకా వచ్చినప్పుడు...అంతే యితరులకైతే...యిన్ని రంగునీళ్ళు..."

"ఎక్కడనుంచి...ఎక్కడకు తీస్తున్నావు...నీవనే మాట ఒకటైనా సబబుగా ఉందా?..."

"–ఉండదు...ఉంటే నీకర్థమౌతుందా? ఎందుకోయ్ యింకా మొరాయింపు?...శేఖరం సంగతి ఏమిటి చెప్పు..."

"నాకు తెలియదంటున్నావుగా...నీవే చెప్పు..."

అంతావివరంగా, ఆతడికి అర్థమయేట్టు చెప్పాను...

..."వయసువస్తున్న కుర్రవాళ్ళకు...సాధారణంగా ఎవరికో ఒకరికి తప్ప...అలా తప్పనిసరిగా...తెలియకుండా నడుము సడలుతూండటం...సరే..."

"యిక్కడ ఏం వచ్చిందంటే...మనసులో ఆ అమ్మాయిని నిలుపుకుని, తరువాత, అసహ్యమే అయినా, అందులోనూ ఏదో తృప్తి పొందుతున్నాడు...వాంఛతో ముదిరించుకున్న వ్యాధి...అరికట్టడానికి ఆతని ఆ తత్వానికి అలవికానిదై పోయింది..."

"అది తెలియక, నీవద్దకు వచ్చాడు. నీకూ అంత తెలివి లేకపోయింది. సామాన్య విధానాలన్నీ, అతనిమీద ఉపయోగించి చూశావు. సంసారం చేయించావు...కాని శకుంతలనేకాదు, సుబ్బులును తీసుకువచ్చి వాడికి అంటకట్టినా...మనము అసలు దానిని ఏమీ అరికట్టకలిగేవాళ్ళము కాము.

"మనసులో బొమ్మను...మనసుచేతనే చెరిపేయించాలి. మనసుకు రోషం ఎక్కితే...మనచేతకాని ఘనకార్యం... సమూలంగా...నిమిషంలో, అది చేసేస్తుంది.

"శేఖరం...అవాళనుంచే బాగుపడింది..."

"అన్నీ అలా ఒనగూడటం కాదు...నేను ఆలోచించి...చేసినపనే అది... సుబ్బులు మండువేసంగిలో మిట్టమధ్యాహ్నం...అంత అసహ్యంగాను ఉంటుందన్న సంగతి నాకు తెలిసినదే...నేను అనుకున్నంత బీభత్సంగా లేకపోయినా...రోహిణి ముదరలేదుగా...అదేవాడికి తల మున్కలైంది.

"ఆ దెబ్బకు...దిమ్మదిరిగిపోయి, సరిఅయిన ధోరణికి...తనంతట తానే మళ్ళాడు. ఎప్పటికి యిలాటి జబ్బు పడడు. కర్మంచాలక...ఒకవేళ పడే సందర్భమే అంటూ వచ్చినా...మీ సేవ చేయడానికి రాడు..."

– డాక్టరు...సిగ్గులేకుండా...నవ్వుతూ "యిప్పటికి నీ మనసు చల్లబడిందా?..." అన్నాడు..వెక్కిరించాడు..

...మరునాడు ఎదురుగుండా మేడమీద...గ్రామఫోను మోతలో గొంతులుకలిపి... శకుంతల, "చ–ల్లానా–యే–నూ–లేరా...నాసామి మువ్వగోపాలా..." ఘనా జటాగా పాడుతూన్నది; క్రింద, మనోహరి...ఎవరిమీదనో, రోజుకన్న యిబ్బడిగా అరుస్తున్నది...

★ ★ ★